

да ся върнатъ, намѣстили ги въ сегашни-ты махали: Мараши и Драгулинъ, та послѣ ся умножили отъ околни-ты села. Не ся знае, по коя причинъ е станало това преселеніе, нъ отъ преимущества-та, кои-то были дадени тогава на Панагюрци-ты, както и на други български села въ тая каазъ, кои-то ся наричахъ *войнишки села*, видисявъ завоеваніе-то по нѣкои условія съ Турци-ты или за нѣкои услуги къмъ Султани-ты да е станало това: понеже жители-ты на войнишки-ты села освѣнъ харачтъ и нѣкои малки данъцы, нито десѣтокъ сж давали, нито ангарія сж работили, нъ были длъжны отъ сѣко село по едно опредѣлено число да отивать сѣка година, испърво като помагачи на турскъ-тж войскъ, а послѣ пакъ като вардачи на царски-ты конѣ, и това слѣдва така до 1840 год., до кога-то съ танзимать-тъ ся уничтожихъ сички-ты стари узаконенія. Рѣка-та Луда-Яна ся съставя отъ планински-ты потоцы надъ село-то, кое-то дѣли наполю, минува подъ него презъ *иешель дере*, и като поима още нѣкои рѣкы изъ Срѣдна гора, тече къмъ истокъ и ся излива въ Марицъ, подъ града. Това село ако и да е претърпѣло много отъ Гюрджин-ты, отъ Кържалін-ты и отъ Делибашин-ты, нъ за здравін-тъ климатъ, за благораствореній-тъ въздухъ и пространно-то му окружіе, згодно за скотоводство, сѣкогашъ ся е умножавало и умножавася. Тука ся събирать сѣка недѣля въ сжбота отъ околни-ты села на пазарять, дѣто ся продаватъ мѣстни-ты произвѣденія. Панагюрци-ты ся отличавать по остроуміе-то и пжргавинъ-тж си, отъ жители-ты на полски-ты села.

44. Въ окружіе-то и на това село има много развалени черковы, и надъ село-то пространна крѣпость, дѣто отъ развалини-ты ископавать голѣми кюпове пълни съ гнило просо. Къмъ сѣверо-истокъ отъ това село има развалины обрасналы съ дървѣта, дѣто ся намира единъ четвъртитъ мраморъ съ надписъ, който е изобразенъ подъ чрѣт. 17-й. Отъ тоя латински надписъ и онія въ калугеровскійтъ мѣнастирь Св. Никола, може да заключимъ, че кога-то Франги-ты сж превзѣли Цариградъ, владѣнія-та имъ може да сж ся простирали до тѣзи мѣста, или сж остатоцы отъ първа-та римска дрѣжава на Цѣсари-ты.